

ERDÉLYI LAJKA

Főszerkesztő
DR. PAÁL ÁRPÁD

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak: Belföldön: Egész évre 800, félévre 400, negyedévre 210, egy óra 70 lejt.
Magyarországon: Egész évre 90 P., félévre 45 P., negyedévre 25 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Főmunkatárs
DR. GYÁRFÁS ELEMÉR

KÖZBESZÓLUNK

HADD JÖJJÖN AZ ÁLLAMI BANKÓ! Komoly hírek szólnak róla, hogy a pénzügyminiszter valami belföldi pénzjegyfélét hoz forgalomba. Olyan kincstári bont, amivel az állam kifizeti belföldi számlatartozásait, még pedig úgy, hogy e kincstári pénzhelyettesítő jegyeket adófizető értéküknek ismeri el.

Helyes, nagyon helyes. Az állam számlatartozásai tíz-húsz milliárdokra (nem milliókra, hanem milliárdokra!) mennek s ez mind kivonódott eddig a forgalomból. Most belekerül a forgalomba s lehetővé teszi minden adófizetőnek, hogy a kincstári jegyeket használhassa. És ki nem adófizető?

Lesz államjegy, állami bankó. Az állam kifizet vele minket, mi fizetjük vele őt. Ez az egyensúly. Hamarabb is rá lehetett volna jönni. Csak éppen ezt a kis pénzpótlót is el ne rontanák. Mert azt is emlegetik, hogy a kincstári bont csak bizonyos adók fizetésére lesz alkalmas. Ha ilyen megkülönböztetéseket csinálnak, akkor a kincstári bonok nem fogják a forgalmat elevenné tenni, hanem csak a vitát fogják növelni az adóhivataloknál.

Ma is félnek az emberek a bankóktól, mert nem tudják, melyik hamis. Ehhez hasonló volna az, ha minden kincstári bont vitás lenne, vajjon mit lehet fizetni vele.

HOGYAN SZABADULUNK MEG AZ ELLENÉSGTŐL? Az Ausztria ellen emelt fegyverempészési vád érdekes hátterekre lobbantott világosságot. Eszerint bizonyos fegyvergyártó érdekeltségek háborus hangulatot akarnak, hogy minél több lehessen a titkos fegyverszállítás. A nyílt előtérben pedig egy esztendő óta folyik az alku az ugynevezett leszerelésről.

A nagy leszerelési értekezleten beszélnek az „ellenésgről”, aki miatt biztonságot kell előbb létrehozni s csak azután lehet leszerelni. Hát ki az az „ellenésgről”? Meg kell keresni.

A nép fiatal elbámulva néznek egymásra, ha őket egymás ellenésgeinek nevezik. Ők nem ellenésgek. A konkurráló fegyvergyárak és mérges gázkészítő vállalatok: ezek az egymás ellenésgei. Őket kell szembeállítani egymással.

A vitéz középkorban is a vezérek kiállottak seregeik helyett párbajra. Így kell most is megoldani az ellenésgekeskedés kérdését. A fegyvergyárak igazgatóit, a mérges gázvállalatok részvényeseit ki kell állítani egymással szemben. Verekedjenek, gyilkolják egymást.

Az „ellenésgről” csak így szabadul meg a világ. A biztonsága csak így lesz meg, s a komoly leszerelés is csak ilyen módon lesz lehetséges.

VÁLTOZATOK AZ IRREDENTA VÁDÁK-BAN. Az irredentavádak anyaga újabb változattal is szaporodott. A nyugati határszálen vannak magyarok, akik görög katolikus vallásúak. Ime, ez is irredentizmus. Görög katolikus vallásúnak — mondják az irredentakeresők — nem szabad magyarnak lennie.

Egyéb anyag is van az irredentizmusra. Ha valaki piros hajnalról, fehér napsugárról és zöld erdőről beszél, az is irredenta, mert a piros-fehér-zöld színeket összehozta. Szörnyű vétek ez a színek sorakoztatása! Egyszer majd

Konnerth szász képviselő a Magyar Párt helyeslése mellett kimutatta az egyenes adó törvényjavaslat hátrányait

Igazságtalanságok a földadóalap megállapításánál a szőlők, kertek és gyümölcsösök adóztatásánál

Bukarest. Saját tud. A Kamara tegnap folytatta az egyenes-adó törvényjavaslat vitáját. A vita középpontjában Fritz Konnerth németpárti képviselő nagy beszéde állott, amely ellenzéki padsorokból számos helyeslő közbeszólást váltott ki, a magyarpárti képviselők élénk támogatása mellett.

— Meg kell vizsgálnunk — mondja Konnerth — hogy a jelen javaslat az adókvóták csökkentésével csakúgy az adónak a leszállítását fogja-e eredményezni? Ennek megállapítására mindenekelőtt a törvények egész komplexumát kell figyelembe vennünk. Így az úttörvényt is, amelynek intézkedései mintegy paralizálják a kvóta-csökkentést. Mindenki érezhető adócsökkentést várt volna, hiszen a mai válságos időknek ez az eljárás felelt volna meg. Ezzel szemben a földadó-alap megállapítása oly módon történt, hogy ez végeredményben adóemlést jelent. Sokkal helyesebb lett volna a kvótának a csökkenése. Ez őszintébb, becsületesebb megoldás lett volna, annál is inkább, mert a kvótát minden évben lehet változtatni; míg az adóalap-megállapítását öt évre szöli.

— A földadó-alap megállapítás szempontjából négy kategóriába osztotta be a pénzügyminiszter az ország területét. Természetes dolog, hogy ez az osztályozás teljesen önkényesen történt és a legnagyobb igazságtalanságok láthatók az egyes megyék osztályozása körül. De emellett kimondottan törvénytelenések történtek az egyes földkategóriáknak, szántóknak, legelőknak, kaszálóknak stb. egymáshoz viszonyított értékelésénél is.

— Szabálytalanságok történtek továbbá a földművesek kertjeinek megadóztatásánál. A törvény előírja ugyan, hogy a házak körül egy negyed hektár területű kert mentes az adó alól. Ezt az intézkedést nem vették figyelembe az adóalap megállapításánál. Hallatlan mó-

a hajnalt, a napsugarat és az erdőt is eljárás alá veszik miatta.

Most figyelmeztetnek rá, hogy egyik kedves román lapársunk szintén mindenütt irredentát lát. És bizonyos nekiszilajodással azt mondja: börtönbe és száműzésbe kell vetni minden irredentát. Már persze, mindenki olyant, akit ő irredentának bélyegez.

De ha így minden irredentát becsuknak, akkor kikről és mikről tud majd írni a mi kedves lapársunk? Miből fog megélni, ha így elfogyasztja az irredentákat? Mégis — saját érdekében is — legalább egy párat hagyjon szabadon...

don emelték az adóalapot a szőlőknel, veteményes területeknél, gyümölcsösöknél. Számokkal igazolhatom, milyen elviselhetetlen terheket jelentenek ezek a földműveseink számára!

Leon (lupista) közbeszól: Isten ellen való vétek, Konnerth úr, hogy mindezeket most hozza a Kamara tudomására, amikor a pénzügyminiszter úr nincs jelen! Rendben van, azt mondják, hogy beteg, de akkor halasszák el a javaslatot!

Konnerth (tovább folytatja beszédét): Már a jelenlegi adóterheket sem bírják el a gazdák. A jövőben még kevésbé fogják elbírn azokat. Azonban más szabálytalanságok is történtek az adóalap megállapításánál. Így a gazdák lakóháza tekintetében a törvény azt mondja, hogy csak azok a házak adóztathatók meg, amelyek több, mint három lakható szobából állnak. Mi nevezhető lakható szobának? Kétségtelen, hogy a konyha nem. Erre nézve van egy miniszteri rendelet is 1923-ból.

Willer József magyarpárti képviselő megjegyzi: Mit lehet ezt tudni? Hát ha azóta vannak ellentétes miniszteri utasítások is.

Konnerth: Az lehet, de én nem tudok rólok. Bizonyos azonban, hogy a bizottságok nem tartják tiszteletben az említett miniszteri rendeletet. Általában az egész országban a legnagyobb elégedetlenséget váltotta ki a mód, ahogyan a földadó-alapot megállapították a bizottságok.

Pompiliu Simo: A bizottságok mindenütt igazságos határozatokat hoztak!

Ez a közbeszólás zajt vált ki. A többségiek tiltakoznak, amire Victor Jaman di (liberális) ezt a gúnyos megjegyzést kiáltja közbe:

— Furcsa dolog ügyebár, hogy a képviselők még az adóztatás iránt is érdeklődnek?

Laár Ferenc (magyarpárti): Abban a helyzetben vagyok, hogy állíthatom: Az adóalap megállapító bizottságok rendeletet kaptak, amely az adóalanyokat képviselő bizottsági elnököket arról értesíti, hogy azonnal eltávolítják, ha nem írja alá az adókievetési jegyzőkönyveket.

Leon: Ez igaz! Beszéltem a bizottságok tagjaival!

Andrescu (többségi): Az egész országban csökkentették a becsléseket, ha itt-ott hibák történtek, tessék a feleltesek tudomására hozni!

Laár Ferenc: Éppen az én községemben történt a következő eset: az adóalapbecslés 1928-ban 11.000 lei évi jöve-

delmet állapított meg a parajdi református egyház számára. A legutóbbi becslés pedig 23.000 leit állapított meg.

Konnerth: Hiábavaló dolog volna egyes eseteken segíteni! Az egész rendszeren változtatni kell! Majd ezután tovább folytatja beszédét s végül a javaslatnak az adóeltérítés elleni intézkedéseivel foglalkozik. Kijelenti, hogy:

— Mi is meg vagyunk győződve annak szükségességéről, hogy minden polgár eleget tegyen adózási kötelezettségének. Nem tudom megérteni azonban, hogy történhetik adóeltérítés az ország fővárosában?

Popov Adonis: Van elég eset nálunk Erdélyben is!

Konnerth: Még kevésbé értem, hogy történhetik ez meg kisebb városokban?

Popov Adonis: Nálunk Kolozsváron nagyon gyakori!

Willer József: De nem a kisebbségknél!

Konnerth: Mi, kisebbségek ellenségei vagyunk ennek az adóeltérítésnek! De mégis az a nézetem, hogy a miniszter úrnak a jelen javaslatban hozott intézkedései túlzottak kissé!

Az adóvíta meglehetősen elhúzódik, úgy, hogy csak a késő esti órákban kerül sor a közlésekre, interpellációkra. Egyik interpelláció szükségesnek tartja a munkakamarák szervezeti törvényeinek olyértelmű módosítását, hogy az iparosok szavazati jogot nyerjenek ebben a kamarában.

Joanitzescu munkaügyi miniszter azt feleli, hogy az iparosok számára külön szekciót létesített, a munkakamarákban, mert értékeli az iparosok munkáját, a nemzeti termelésben. Egyelőre azonban nem bírhatnak a munkakamarában szavazati joggal, mert ők a Kereskedelmi és Iparkamarában szavaznak és az alkotmány tiltja a kettős szavazatot. Előbb módosítani kell a Kereskedelmi és Iparkamarák szervezeti törvényét.

Tomá: A munkakamarái választásokat megtartják-e április 9-én, az ostromállapot ellenére is?

Joanitzescu azt válaszolja, hogy az ostromállapot nem zárja ki a választások megtartását.

Negura (liberális) arra kéri a munkaügyi minisztert, intézkedjék az iránt, hogy a resicai művekben a román elem előnyben részesíthessék!

Joanitzescu azonnal válaszol: Én a román elem támogatásának politikáját valószínűsítem meg! A miniszteriumomban eddig 6500 idegen munkást tettünk át a határon, akiket román munkásokkal helyettesítettünk. Nem lehet azonban kivánni, hogy intézkedéseket fogantassanak a román állampolgárságú, nemromán nemzetiségűekkel szemben. Különbséget kell tennünk legtöbbször

nélkülözhető idegen honos munkások és a kisebbségi polgárok között, akik az ország hasznos munkáselemei és akiknek jogait a békeszerződések és az ország törvényei egyaránt elismerik.

A szenátus is elfogadta a tisztviselők fizetéscsökkentését

Bukarest. Saját tud. A szenátus tegnap befejezte a tisztviselői fizetéscsökkentések törvényjavaslatának vitáját és általánosságban elfogadta a javaslatot.

A Curentul szerint az új költségvetésben, amelynek végösszege 20 milliárd lesz, a csökkentett tisztviselői fizetéseket veszi fel a pénzügyminiszter s erre külön javaslatot fog a Ház elé terjeszteni.

Felfüggesztik a baloldali lapok megjelenését

Bukarest. Saját tud. Tegnap és ma ismét több mint 200 CFR munkást bocsátottak szabadon és újabb tízet szállítottak a jilavai fegyházba. A hadbíró tegnap megtiltja az intézkedéseket helye-

zett kilátásba a Tara Noastra-nak egy cikke miatt. Egyébként tegnap este a katonai ügyészség elhatározta a baloldali lapok és folyóiratok megjelenésének felfüggesztését.

Maniu és Mihalache tanácskozásai — a Rivierán

— A nemzeti-párt részére öngyilkosság volna az ellenzékbe vonulás —

Bukarest. Saját tud. A nemzeti-parasztpárt ma tartandó központi végrehajtóbizottsági ülésével kapcsolatban lázas tanácskozások folytak tegnap a párt különböző csoportjai között. Az erdélyi és bánági képviselők és szenátorok tegnapi nagy társasvárosában azon óhaj jutott kifejezésre, hogy a végrehajtó bizottságnak valami félreérthetetlen megnyilatkozással kell dokumentálni a párt szolidaritását Vajdával és Maniuval egyaránt.

Együttal erélyesen véget kell vetni azoknak a híreszteléseknek, amelyek szerint Maniu és Vajda között súlyos ellentétek volnának. A pártban egyébként az a nézet, hogy *okvetlenül kormányon kell maradni, mert a mostanában hozott ellenszentes szükségintézkedések után*

ellenzékbe vonulni, öngyilkosság volna.

Ebben egyetértének Maniu és Mihalache is, akik a Rivierán beszéltek meg a párt helyzetét. E megbeszélés eredményeként Mihalache telefonon felhívta politikai barátait és kérte őket, hogy a végrehajtóbizottsági ülésen kerüljék a fegyelmelenség és széthúzás jelenetét, mert úgy ő, mint Maniu a pártnak a kormányon maradás mellett vannak és egyetértenek a Vajda-kormány politikájával.

Kisküküllőben is elkobozták a Falvak Népet. Dicsőszentmárton. Saját tud. Az utóbbi hetekben valósággal kommunista propagandát kifejtett Falvak Népe c. magyar-gyalázó lapot a rendőrség elkobozta.

Csepű sógor álma

Írta: Fazekas Sándor

A szegény ember álma a legszebb, mert övé az ébrenlét legkeserűbb valósága. Ha egy milliomos, — teszem fel, — azt álmodja, hogy valaki egy ezrest lökött az ágya alá, hát reggel így szól a szobalányhoz:

— Mari, van az ágy alatt egy ezres, legyen a magáé.

De, ha egy szegény ember álmodja ugyanazt, hát alig várja, hogy felébredjen, mászik az ágy alá, keresi az ezrest, de csak egérllyukat talál.

— Pedig, mintha most is látnám, hogy ide tették, — tűnődik magában.

Csepű sógor, hogy végezett a szerény sültfők vacsorával, a kandaló elé húzta a gyalogszékét, kinyitotta az ajtóját, a két térdére tette a két könyökét s a két tenyerébe helyezte az állát s úgy bámúlt a tűzbe. Ez is egy neme a magános ember szórakozásának; talán még a tűzimádás csökevénye. A parázsló tűz melege addig birizgálta viharverte barázdás arcát, míg az álom színes pillangója rászállott a két szemére s ültőhelyében elaludt. Álmában megjelent előtte egy ősz, öreg ember s így szólott hozzá:

— Számár vagy.

— Tudom, egész életemben az voltam, — ismerte be Csepű sógor.

— Mert nem házasodol meg?

— Magamat sem tudom eltartani.

— Eppen azért. Vegyél el negy-öt irodista kisasszonyt. Azok minden hónapban hozzák neked a pénzt, csak a tenyeredet kell tartani. Ur leszel.

Az eszme nagyon tetszett Csepű sógornak,

csak némi aggályai voltak:

— Igen, de bezárnak, ha több feleséget tartok.

— Eredj el Isztambulba s kérjél a sejk től izlamtól engedélyt rá.

— Pénz kellene ahhoz, — sóhajtott Csepű sógor.

— A kerted hátulján van egy öreg körtefa; annak a tövében török aranyak vannak elásva, még a török hódoltság idejéből.

Ezzel az ősz, öreg ember eltűnt.

Csepű sógor nem habozott sokat, hanem kapta a rozsdás ásót, szaladt le a kertbe s a vén körtefa tövében ásni kezdett. És csakugyan alig egy ásonyomnyira, megzördült a kincs. A sógor nekifohászzkodott a kiemelések, abban a reményben, hogy legalább is egy üsttel lesz, de biz az csak egy kis csarépcsupor volt. Annyi pénz azonban volt benne, hogy turáni módra tisztességesen felöltözhetett s Sztambulba megjárhatta.

Sztambulban azt a felvilágosítást kapta, hogy úgy a főmuftihoz tartozik, tehát oda menjen. A főmufti lakásába nem mert egyenesen benyitni, hanem hazai szokás szerint előbb a nyitott ablaknál hallgatózott és kukucskált befele. Bent éppen a komornyik adott különös rendelkezéseket egy szakácsforma embernek:

— Mikor intek, oda ugrasz és belédöföd a kést. Azután levágod a fejét és a két combját.

— Borzasztó merénylet készül, — hűledezett a sógor.

— Úgyesen végezz, mert különben fejjel mehatsz a Boszporusnak, — fejezte be a komornyik az utasításokat.

Csepű sógor csak hosszas tévovázás után szánta rá magát, hogy benyisson a veszedelmes helyre:

— Csés jóreggelt agyik az Isten. Kedves egíssigire az iccai nyugodalmat, ha vót.

— Mit akarsz, te kutyafulú, — fogadta a komornyik.

— A tekintetes főmufti úrral vóna néhány szavam.

— Allahra mondom, jó pofa vagy. Hát azt hiszed, a főmuftihoz csak úgy lehet ki s bejárni, mint otthon jártok a kádihoz? Be kell tartani a formákat. Kérvényt adsz be a kajmakámhoz. Kenyérbélyeg nem kell rá. A kajmakám átteszi a szoftához; a szofta az ulemához; az ulema a defterdárhoz és a defterdár majd felterjeszti hozzánk.

— Osztan mennyi időbe kerülne ez, — agályoskodott a sógor.

— Nem sokba. Lássuk csak. Most vagyunk Redzseb havában. Mire megkapod a kihallgatást, otthon a pereputyod szedi a tengerit.

— Ajajaj, nem győzöm én azt kívánni.

— Most már aztán menjél a pokolba, mert dolgom van, — szólt a komornyik s kituszkolta a sógort.

Csepű sógor azonban nem ment messzire, hanem csak az ajtó előtt tanakodott, hogy mitévő legyen. Kis idő múlva megint csak vissza sompolygott:

— Csés jó reggelt agyik az Isten. Kedves egíssigire az iccai nyugodalmat, ha vót.

— Megint itt vagy, te ördögök ereft gyümölcse. Akarsz még valamit; szakadj meg, — szólt rá a komornyik.

— Nézze, tisztelt úr, sokkal egyszerűbb vóna, ha maga megmondaná a főmufti úrnak, hogy beszélni szeretne vele Csepű Bendeguz s. k. Kölesérről. Osz jó is lesz, ha megmongya, mert én tudok ám valamit, — célozgatott Csepű sógor a kihallgatott beszélgetésre s jelentőségteljesen hunyorított hozzá.

Lefokozták Radulescu aradi pénzügyigazgató-helyettesét

Öt tisztviselőt alacsonyabb rangosztályba osztottak

Arad. Saját tud. A pénzügyminiszter, mint azt jelentettük, körrendeletben hívta fel az összes pénzügyigazgatóságokat, hogy készítsenek kimutatást az egyes tisztviselőkről, amelyben fel kell tüntetni, hogy milyen képesítésük van. A kimutatást az aradi pénzügyigazgatóság is felküldötte és erre most érkezett le a minisztérium rendelete, amellyel öt aradi tisztviselőt osztottak be alacsonyabb rangosztályba, mint amint az a rendelet előtt szolgálatot teljesítettek. Az öt tisztviselő, *Endrédi Sándor, Mustá György, Ferec Demeter, Jivan György és Georgica Valeria* azonban a rendelet ellen beadvánnyal fordul a temesvári revíziós bizottsághoz, tekintettel arra, hogy a rendelet a törvényben előírt határidő után érkezett le.

Különösen érdekes a minisztérium döntése *Radulescu* volt aradi pénzügyigazgatóhelyettes ügyében, akit az elmúlt év folyamán helyeztek vissza Bukarestbe. A volt helyettes pénzügyigazgatót a miniszter osztályfőnöki állásba helyezte, mivel nem bírt azzal a képesítéssel, amely a pénzügyigazgatói állás elnyeréséhez szükséges. Ezzel egyidejűleg újabb értesítés érkezett, hogy a minisztérium mégis megtartja a tervbe vett főtisztviselői vizsgákat. A jelentkezési határidőt március 5-ikébe állapították meg. A kialakult nézet azonban az, hogy az erdélyi pénzügyigazgatók és vezető állásban levő tisztviselők most sem fognak jelentkezni az újabb vizsgára.

Már most szerezz be utlevelét, ha részt akar venni olaszországi és római társasutazásunkon és jelentkezésként minél előbb kiadójavatalunkban. Indulás Nagyvárdról 1933 május 2-án. Részvételi díj személyenként 4800 lei, amely összegben Nagyvárdtól-Nagyváradig minden költség bennfoglalatik. Az utlevelét hozzánk április 15-ig beküldendő.

MEGJELENT

MECS LASZLO LEGYEN VILÁGOSSÁG

Az országoshírű költő remekbeparagott új versei

Ara füzve: 108 Lei, kötve: 168 Lei és portó

Más kapható művei:

**Mécs László
Üveglegenda**

Ara: füzve 120 Lei.

**Mécs László
Hainali
harangszó**

Ara: füzve 130 Lei.

ATHENAEUM KIADÁS

Kapható az Erdélyi Lapok könyvosztályánál

Avram Jancu sirjánál engedély nélkül népgyűlést tartott a Brád-Körösbánya vidéki falvak népe

Megjelent a főszolgabíró, a csendőrkapitány, de a gyűlést nem oszlatták fel, hogy az esetleges vérontást elkerüljék

Déva. Saját tud. A hunyadmegyei parasztság szervezkedése szinte automatikusan folyik tovább. Vasárnap, február 19-ére Cebére, Avram Jancu sirjához hívtak össze gyűlést, amelyen a Brád-Körösbányavidéki falvak népeinek szervezkedését akarták kimondani. A hatóságok a gyűlésre nem adták meg az engedélyt, de ennek ellenére Cebére vasárnap

mintegy 2000 falusi ember gyűlt össze, akik a gyűlést a csendőrkapitány, mintegy ötven csendőr s a főszolgabíró jelenlétében tartották meg.

Guia Péter, a dévaiak megbízottja már a kora reggeli órákban kiutazott Brádra és mintegy hatszáz falusinak az élén megjelent Cebén és a csendőrsőtől a gyűlést megtarthatását kérte, hivatkozva az Alkotmány 23-ik

paragrafusára. Miután abban a pillanatban a csendőrkapitány nem volt jelen, Déváról a csendőrfőhadnagyot hívta fel, akinek telefonon azt jelentette, hogy annyi falusi ember van, hogy ő nem onthat vért, ha megtartják a gyűlést. Erre azt az utasítást kapta, hogy a kapitány megjelenéséig a legjobb belátása szerint cselekedjék. A kapitány közben előkerült s a gyűlést megtartották anélkül, hogy engedélyük lett volna. Majd dr. Groza Péter volt miniszter után küldöttség ment, aki megjelent és mintegy másfélórás beszédet mondott. A gyűlés kimondta, hogy a szervezkedést megkezdte s a Frontul Plugarilor tagjai sorába belépnek. Eddig a megyében ennek a csoportnak mintegy 7000 tagja van s a szervezkedés egyre tovább terjed.

— Mit tudsz, te kutyafülű? Verébfészket? Éredj, szedd ki. De most már igazán menjél; szurokzapor essen a pofádra, — mérgeződött a komornyik.

Csepű sógor kénytelen volt belátni, hogy ezen a hangon nem boldogul. Más húrokat kezdett pengetni:

— Nízze, tisztelt úr, nem sajnálok magától egy kis aprópizt.

A komornyik arca egyszerre mosolygóra gömbölyödött:

— No, végre Allah mégis csak megvilágította a sötét elmédet. Mennyit is mondál, jámbor gyaúr, harminc piasztert?

— Úgy gondolom, öt is elég lesz.

— Szóval huszonöt.

— Szóval tíz.

— Húsz és slussz.

— Allah neki, fakeseszt; itt van hát tizenöt, — fejezte be az alkut Csepű sógor s a komornyik markába nyomott tíz piasztert.

— Várjál csak itt, derék gyaúr, mingyárt jön a főmufti, — mondta a komornyik, miközben zsebbe sülyesztette a baksist.

A sógornak ezáltal szerencséseje volt, mert a főmufti kisvártatva belépett. A komornyik hétrét görnyedt előtte:

— Uram, egy emberséges magyar gyaúr óhajlana veled beszélni, névszerint Kóc...

— Csepű, — igazította helyre a sógor.

— ...igen, Csepű Bendeguz Kölesérről.

— Allah hozott, magyar sógor. Szép tőled, hogy nem kerülöd el szerény hajlékomat, ha már erre jársz. — szólott a főmufti s megölelte a sógort. Mi újság ti felétek?

— Szedik az adót, — adta meg a választ Csepű sógor.

— Allah adófizetésre teremtett benneteket. Nekünk is fizettetek valami másfél száz évig.

Hanem rossz fizetők voltatok, magyar sógor. — Kegyes úr, mir titulálsz te engem mindig sógornak? — kérdezte Csepű sógor.

— Jaj, fiam, régi története van annak. Mikor 1526-ban Mohácsnál elpuhegyeltünk benneteket, körülbelül százötven évig a nyakatokon ültünk. Százötven évben pedig százötven nyár van. Ennyi idő alatt bizony sokszor összefújta a szél a török és a magyar rózsák himporát.

— Most már értem, miféle lelki madzag húz hozzátok, — okosodott meg Csepű sógor. — De kérdezd máu, kegyes úr, hogy mir jöttem.

— Majd megmondod, fiam, ha eljön az ideje. Előbb megreggelizünk.

Azzal a főmufti leült az egyik ülőpárnára, a másikon pedig helyet mutatott Csepű sógornak, akinek sehogysem sikerült a lábait maga alá gyűrni.

A komornyik már hozta is az első fogást, egy sült kappant egészben s a főmufti háta-megett ugyancsak integetett valakinek a szomszéd-szobába. Az integetésre zajtalan léptekkel, nagy késsel a kezében jött az a férfiú, akit Csepű sógor az ablakon keresztül látott kírúgta a párnát maga alól s a nyakába ugrott a késes férfiúnak.

— Megvagy, gazember, — kiáltotta.

— Ne bánisd a szakácsot, te basibozuk. — kiabált a komornyik.

A főmufti, amikor megértette a dolgok állását, úgy nevetett, hogy a könnyei potyogtak:

— No, magyar sógor, Allah ráncigálja meg a füledet, így még nem nevettek meg senki.

Csepű sógor borzasztóan megrestellte ma-

gát. A főmufti alig győzte helyre vágasztalni:

— Sohse szégyeld magad. Ebből látom, hogy igaz járatban vagy. Most már megmondhatod, miféle forgószél hozott erre. Kezded mingyárt a végén.

— Hát úgy esett a dolog, hogy mikor a nagyanyám...

— Az ördög kíváncsi a nagyanyádra. A végét nyögöd ki.

— Hát kellene egy engedély, hogy öt fele séget tarthassak.

— Jaj, fiam, ez nehéz dolog, mert ma már mi is úgy vagyunk a háremmel mint ti az öngyűjtővel. Meg aztán te nem is vagy igazhívó, disznóevő gyaúr vagy. Hogy adhatnék én neked engedélyt. Kérjél valami mást.

— Hiszen, ha csak annyi a baj, inkább áttérek az izlam vallásra.

— Látod, ez egészen bölcs mondás volt tőled. Hidd el, édes fiam, hogy Allah nagyon örül minden megtért báránynak. Igaz, hogy te már birkának is megjársz.

— De ki lesz a keresztanyám? — aggodott Csepű sógor.

— Keresztanyád? Hát volt már egy anyád. Csak nem akarsz egy vagón anyát.

— Mert hogy mifelénk úgy szokás.

— Hát ha éppen nagyon ragaszkodol hozzá, itt lesz keresztanyádnak az öreg Sirava s keresztelés után megcsókolhatod a két bokáját. Elhoztad a gyaúr keresztlevelédet, fiam?

— Nem biz én.

— No, ugorj csak haza érte, hogy lássam hogy csakugyan te vagy te.

...A szundikáló Csepű sógor feje nagyot koppant a kandaló oldalán s felébredt. A tűz már régen kialudt s a szobában sötét volt. Csepű sógor szomorúan sóhajtott fel:

— Ilyen az én szerencsém!

EGYHÁZI ÉLET

Új szerzetes atyák

Az erdélyi Ferences-rendtartomány főnöke, vasárnapra, a hó 19-ére hat theologusát Erdély arany szívű püspökehez Gyulafehérvárra küldötte, hogy kézfeltétele és imádsága által adja meg nekik a papi hatalmat. A szentelést a Kegyelmes Püspök Atya házi kápolnájában végezte el.

A népszerű Ferences-rend különösen örvend, azon körülmény miatt, hogy ezúttal is a legtöbb szerzetes atyát és laikus-testvért adó falvakban várják haza az örömszülők pappá lett fiaikat. A hat papot három község küldötte az Ur szőlőjébe: hármat Zetelaka, kettőt Aradszentmártom, egyet pedig Alsóhomoród.

P. Sándor Alajos, P. Bíró Endre és P. Fülöp Tamás az udvarhelymegyei Zetelakán születtek és ott is fogják elmondani első szentmiséjüket február 26-án, vasárnap. A nagy és igazán ritka ünnepségre rendkívüli érdeklődéssel készül az egész község. Ritka kell legyen eredményeiben is a kegyelmek árja! Hiszen három önfeláldozó élet, három új közbenjáró szinte egyszerre küldi könyörgő imáját az Ég felé: „Parce Domine, parce populo tuo... ne irascaris usque in finem! Kiméld meg Uram, kiméld meg a te népedet... ne haragudj rá a végletekig!” Ha az általános nyomorban, a semmi jót nem ígérő időkben a jobb érzésű lelkék még hisznek az áldozatos imádság erejében, akkor elsősorban e sok papot nevelő községben kell fölbrednie a szent reménységnek, hogy Isten nem hagyhatja el az ő népét. A manufoctori tisztet maga a rendfőnök: dr. P. Imets Károly tölti be a főoltárnál. A másik két oltárnál a dévai és a fogarasi zárdafőnökök segítik ki falusfeleiket és egyben rendi paptestvéreiket. Az ünnepi szent beszédet P. Trefán Leonard exminister tartja.

Sokkal érdekesebb lesz a másik papnevelő falú, Aradszentmárton ünnepe, ugyancsak február hó 26-án. Két édes testvér: P. Stöckl Hermenegild és P. Stöckl Richárd egyszerre lépnek az Oltárokhoz, szent miséik legzengőbbjét bemutatni. És a papi segédletben szerepelni fog édes paptestvérik, bátyjuk: P. Stöckl Odorik is. A derék Stöckl házaspár: Stöckl József és Eisenbeil Mária ezen alkalommal mind a tizenkét gyermeküket az oltárok körül fogják látni, még pedig a már említett három papot, három apácát és a többi nő és férjzett nagy gyermekeiket. Hat embert adtak Isten közvetlen szolgálatára és mégis hat családból várhatják az édes unokák feléjük röpülését! A sok gyermekért az Isten áldása biztosítva van részükre: három pap naponkénti szent-misé s mementójában, három apaca alázatos imádságában és hat család hála sóhajában: „Tartsd meg Isten őket nekünk!” A szentbeszédet dr. P. Trefán Timót, radnai zárdafőnök fogja mondani. A szatmármegyei Alsóhomoródon, mint a község szülöttje P. Einholz Fülöp mondja első szent miséjét. Szerettei őt is nagy örömmel várják. Az öröm annál nagyobb lesz, mert itt ritkán volt még új mise. A község első szerzetes-atyát küldötte P. Fülöpben az Ur szolgálatára. A primícia február 26-án lesz.

Főtisztelendő Plébános és Kántor urak figyelmébe!

Van szerencsém tisztelttel értesíteni, hogy

orgona-építő üzemem

Marosvásárhelyen a világhírű Rieger orgona-zár képviselővel kibővíve, mindenben b rendelkezésükre áll. — Készíték új orgonákat elektropneumatikus csőrendszer szerint Atakitasokat, javításokat, hiányzó homlokzatsípkat, elektromos tüjtató készülékeket jutányosan vállalok. Költségvetéssel díjmentesen szolgálok.

Kiváló tisztelttel:

SZEIDL FERENC orgona-építő Targu-Mures (Palatul Culturii) — Kulturpalota

A SZÉKELYUDVARHELYI RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG vasárnap tartotta meg tisztújító közgyűlését Pál István prelátus-plébános elnöke mellett. Az elnöki megnyitó és az egyházközösség anyagi állapotáról tett jelentés után az egyháztanács megválasztását ejtették meg közfelkiáltás útján. Egyházigazgatókká Bíró Lajos főgimnáziumi igazgatót választották meg. Egyháztanácsosok lettek: Bálint Gábor, Dobos Ferenc dr., Barkóczy Károly, Deutmann Jakab, Daróczy Dénes, Fröhlich Ottó, Gáspár Boldizsár, Huber Endre, Jancsó Béla, Kabdebó József, Kovács Ferenc, Máthé Dénes, Máthé Lázár, Nagy Lajos dr., Orbán Dénes, Orbán Domokos dr., Papp Miklós, Paál Gyula dr., Szabó Dénes, Szabó Endre, Spanyol Pál, Szabó Károly, Pluhár Gábor, Tamás Albert, Wonetsek József dr., Zakariás Miklós, Varga Béla, Zimny Ferenc, Pálffy István és Szalai István.

MIKOR LESZNEK PAPSZENTELÉSEK A BÁNATBAN? Temesvár. Saját tud. Pacha Ágoston dr. megyéspüspök a most végzett teológusokat szülőhelyük templomában fogja pappá szentelni. Wolf Jánost Ujpanát községben szenteli pappá március 25-én, Borsós Lajost Magyarpécskán április 17-én, Kauschitz Antalt Oravicán április 23-án, Héber Istvánt Csákován április 24-én. A temesvári iskolanővérek zárdatemplomában is lesz papszentelés: április 2-án, amikor is Blum Henriket és Schmalz Györgyöt szenteli fel a püspök.

EGYHÁZTANÁCS VÁLASZTÁS DITRÓN. Csikszereda. Saját tud. Gyergyóditró székely nagyközösség csak nemrégiben kapott új lelkipásztort dr. Lőrincz József plébános személyében. Az új plébános igen nagy ambícióval fogott egyházközössége átszervezéséhez és áldásos működését már igen sok kultur-intézmény dicséri. Most került a sor az egyházközösség átszervezésére is, amelyet a napokban választottak meg. Egyháztanácsosok lettek: Mezei Lajos, dr. Puskás Levente, Fülöp Lajos, Kiss Károly, Strasser Jenő, Kelemen Károly, Csiky Joáchim, Balázs József, Deák József, Gaál Ferenc, Dezső János, Kovács Péter, Puskás Imre, Adám Antal, Kovács Lajos, Ványolós András, Adám József és Petres Sándor.

TÁRSADALMI ÉLET

A SZÉKELYUDVARHELYI LEÁNYKONGREGÁCIÓ nagyszerű tréfás estélyt rendezett vasárnap este. A műsort vigjelenetek, tánc és énekszámok tették. Szellemesen konferált Papp Dénes tanár, a kongregáció elnöke.

A MEDGYESI MÁRIA KONGREGÁCIÓ folyó évi február 18-án este 8 órai kezdettel a Westenyagyteremben műsorral és táncal egybekötött teaestélyt rendezett. Az estély a kétnyelvű katolikus publikumot teljes mértékben kielégítette, amennyiben nagyszerűen előkészített magyar és német számok szerepeltek műsoron. Sollich karnagy-egyháztanácsos vezetése alatt a szalonzenekar három számot adott, mindannyiszor sok tapsot aratva. Sok vidám kacagást váltottak ki „Die drei Mauerblümchen”, „Die Schacherer” és „Backfischtreiche” című énekes jelenetek. Kiművelt, kedves hangon énekelt Füzesy Viktor, Burde Piroška pedig „Régi lányok, mai lányok” címen monológot adott elő kitűnő sikerrel. A vígjáték előadói is egytől-egyig nagyszerűen mulattatták a közönséget, különösen a két tisztiszolga. A műsort tíz magyarruhás lány palotás-tánc zárta be nagy tetszés mellett.

A MAROSUJVÁRI RÓMAI KATOLIKUS OL-TÁREGYESÜLET tisztújító közgyűlést tartott. A közgyűlés egyhangúan újból megválasztotta a régi tisztikart özv. Bogovits Jakabné elnöknő vezetésével. Az Oltáregyesület rövid hároméves fennállása alatt páratlan áldozatkészséggel és kitartó munkával az Ur méltó hajlékává tette a szerény kis templomot. A közgyűlést jól sikerült műsoros tea-délután követte. A műsort a Római Katolikus Dalárda kifogástalan énekszámai, Vermesi Adél kedves szavai, Molnár Margit és Roska Jolán énekeltek Ave Máriát. Zongorán kísérte ifj. Till Károlyné, Tulogy Sárika művészi zongorajátéka, Ujvári Sándorné gyönyörű népdalai és Fried Sándor sikerült Danibácsija tették emlékeztetessé. A hálás publikum szünni nem akaró tapsal honorálta a szereplők művészi teljesítményét.

A MAROSVÁSÁRHELYI MISSZIÓ TÁRSULAT kebelében működő Lisieuxi Szent Terézről elnevezett Leányegyesület folyó hó 19-én fényesen sikerült műsoros gyűlést rendezett a Ferencendi Nővérek zárdájában. Gondlat választott zínadarab, finoman előadott szavalt, ének, zene és táncszámok tették élénk, változatos a farsangi délutánt és tartották két órán át tiszta, derűs, jókedvben a rendkívül nagy számban összegyűlt közönséget. A rendezést dicséret érdemel Kardos Anna, a Leányegyesület vezetője, akihez az előadás végeztével Jaross Béla apátplébános, meleg, elismerő szavakat intézett, kiemelve azt az önzetlen munkásságot, szociális érzéket, amellyel már hat éve vezeti az iparos leányokból álló, szépen fejlődő egyesületet.

AZ ARADI IPAROS OTTHON MÜKEDVELŐ CSOPORTJA 150-ik jubiláris előadását tartotta meg az Iparos Otthon Kultúrházának intim kis színpadán, amely egyúttal Gaál László honviván, a sokoldalú tehetséges fiatal erő 100-ik fellépte volt. Színpadra került Belle Pál kínai mesejátéka „Amikor a cseresznye virágzik”, a Marsall, Molnár Ferenc felvonásos színműve és Katalin, Fodor László egy felvonásos vígjátéka. A szereplők Gaál, a jubiláns, mindhárom darabban, Bodnár József főrendező a Marsall-ban és a többiek: Pataky Zsófi, Tarr Juci, Schweffer Szósi, Dióssy Lajos, Boros Frigyes, Spitz Lajos, Tóvisháti János, tudásuk legjavát adták. A bevezető ünnepi prólógot Kubelkáné Vass Anna írta és adta elő nagy sikerrel, ugyancsak ő beszélt a nők nevében, amikor az első darab után a jubiláns Gaált ünnepelték és a hölgyek ajándékát egy negyvenlevelű ezüst babérszörűt nyújtotta át.

FENYÉD MÜKEDVELŐ IFJUSÁGA a január igéretéhez híven a hó 19-én előadta György Vilmos Nótás Kata című eredeti színművét. Falusi székely leányok, legények és fiatal házasemberek adták elő oly szépen, hogy még a legszigorúbb kritika is elismeréssel adózott nekik. A betanításért Imre Mária tanítónő illti a dicséret. A rendezés nehéz munkáit pedig a tanítónővel együtt Barthalis körjegyzőné végezte. Az előadást reggelitartó tánc követte. Anyagilag is elég szép eredménnyel végződött, amely egy beszerzendő iskolai harmoniumnak vetette meg az alapját.

AZ ÚJ, TELJES

SZENTEK ÉLETE

I. kötet január-március, II. kötet április-június, III. kötet július-szeptember, IV. kötet október-december hónapokra eső életrajzokat foglalja magában

Egy kötet ára:

Füzve	90 lei.
Félvászonkötésben	120 "
Díszkötésben	180 "
Bőrkötésben	240 "

Szent István Társulat, Budapest, kiadása.

A hatalmas mű nem hiányozhat egy keresztény család asztaláról sem. Szakszerű ismertetésére visszatérünk.

Megrendelhető az Erdélyi Lapok könyvsztyálánál.

Dr. Schütz Antal egyet. tanár szerkesztésében négy kötetben jelenik meg.

Az első kötet már megjelent, folytatásosan ebben az évben mind a négykötet megjelenik.

Nagyérdekességű külpolitikai vita a magyar képviselőházban

A kisantantszövetség és Magyarország viszonya. Új törvény a rokkantokról és a választójogról.

Budapestről jelentik: A képviselőház szerdai ülésén Gömbös Gyula miniszterelnök előterjesztette a hadirokkantokról szóló törvény tervezetét. Az új törvény szerint úgy a magánvállalatok, mint a közintézmények alkalmazottaiak tíz százalékát a hadirokkantak közül kell, hogy vegyék. Az állam elkészítendő költségvetésében 18 millió pengőt fognak a rokkantségüllesztés céljára fordítani. Azonkívül az állami és városi egyedárúsági jogosítványok (trafikok, mozi stb.) kiadásánál elsősorban a hadirokkantok ajánlkozásait veszik figyelembe.

Gömbös Gyula miniszterelnök az újságíróknak nyilatkozott a választói törvényről is. Kijelentette, hogy igyekeznek még a parlamenti színen előtt betervezni az új törvényt, amelynek alapelve a titkosság lesz.

A parlament szerda ülésén zajos és viharos jelenetek voltak, különösen a legutóbbi pótválasztásokkal kapcsolatos ellenzéki panaszok miatt. Többi közt a független kisgazdapárt vezére, Eckhardt Tibor heves felindulással ilyen kijelentést is tett:

— Elvárom a miniszterelnök urtól, hogy nem bujkál többé a törvények mögött!

Gömbös: Csak személyeskedéstől mentes felszólalásokra vagyok hajlandó válaszolni.

Ezután Farkas Tibor szólalt fel az új kisantantszövetség tárgyában.

Gömbös Gyula miniszterelnök erre azt válaszolta, hogy a szövetségalakítás okmányait hiteles szövegben még nem tették közzé. Így tehát addig, amíg ez meg nem történik, nem áll módjában, hogy a kérdéssel a Ház előtt foglalkozzék.

A továbbiak során Pallavicini György országos képviselő a legitimisták vezére szólalt fel igen nagy érdeklődés között. Ellesen támadta Gömbös miniszterelnököt, akinek szemére vetette, hogy az ország külpolitikai helyzete határozottan romlott kormányzata alatt.

Gömbös válaszában az óvatosság szükségességét hangoztatja. Ismétli, hogy a szomszéd-államokkal jóviszonyban igyekeznek élni és ta-

gadja, mintha kormányra jutása óta az ország külpolitikai helyzete romlott volna. Az Olaszországgal való jóviszonyt nem kockáztathatja, mert ebből csak előny származik az országra, de viszont Franciaországgal szemben sem rom-

Az összes erdélyi letartóztatott kommunistákat egy helyre deportálják

A Nagyváradon letartóztatott kommunistákat egy fegyintézetbe szállították — Megszüntették a vasúti műhelyek fegyveres őrzését —

A nagyváradi vasúti műhely munkásai tegnap küldöttségileg jelentek meg dr. Popoviciu Valér rendőrkezes előtt. A vasúti munkások három letartóztatásban lévő társuk: Mátyás János, Rába Demeter és Csordás János szabadonbocsátását kérték a rendőrkezesztől. Együttal azt a kívánságukat terjesztették elő, hogy a vasúti műhely őrzésére kirendelt csendőri karhatalmat vonassa vissza. A küldöttség szószoká kifejtette, hogy a vasúti munkások összességükben a szocialista szakszervezethez tartoznak s távol áll tőlük, hogy az agent provokátorok megfélemlítsék őket. Közölte még a párttitkár, hogy a szocialista pártszervezet a rendért, nyugalomért s a munka békés továbbfolytatásáért felelősséget vállal.

Dr. Popoviciu Péter prefektus tudomására hozta a küldöttségnek, hogy a három vasúti munkás letartóztatása felsőbb utasításra történt, ezeket tehát csak akkor helyezheti szabadlábra, ha ugyanaz a felsőbb hatóság erre szintén utasítást ad. A másik kérelemre vonatkozólag a rendőrkezes teljes megértést tanúsított és közölte a küldöttséggel, hogy a vasúti műhelyekből azonnal visszarendeli a karhatalmi készültséget.

Szerda este erős rendőr- és csendőrfedezet mellett a letartóztatott kommunistagyánús egyének egyrészt, mintegy harminc embert,

lott az alakulni kezdő barátságos viszony. Magyarország a békés revízióra való törekvés útján kell előre haladnia. Reméli, hogy a kisantant megérti a dunai medence együttműködésének szükségességét s azt, hogy Magyarország nélkül a dunai államokban nem lehet gazdasági politikát folytatni.

Ezután Buchinger Manó a külügyminisztert kérdezi meg az ország külpolitikai helyzetéről. Kánya Kálmán válaszában hangoztatja, hogy az ország egyetlen feladata a békés evolúció szemellett tartása, s a nemzetközi együttműködés, amelyért áldozatokat is kell hozni.

A rendkívül érdekes ülés hajnali háromnegyed 4 órakor ért véget.

az állomásra kísérték. Mint annak idején már biztos forrásból nyert értesülés alapján megírtuk, a veszedelmesnek tartott elemeket az ország valamelyik fogházában gyűjtik össze s ott kezdik meg a kihallgatásukat, mert úgy valószínűbbnek tartják, hogy megtalálják és leleplezik az országos szervezkedés szálait.

Hogy hova vitték őket, megtudni nem lehet.

Dr. Popoviciu Valér rendőrkezes az újságíróknak csak annyit volt hajlandó mondani, hogy a letartóztatott kommunisták egyrészt valóban elszállították Nagyváradról az egyik romániai fegyházba.

Az éjszaka folyamán teherautókon a kommunista foglyok egy másik részét is elvitték az állomásra s az éjjeli vonattal elutaztak. Az ügyletes rendőrtiszt is csak annyit volt hajlandó mondani, hogy a letartóztatottakat egyik erdélyi fegyházba szállították.

Az éhségstrájkolókat is elszállították

Miután a rendőrség minden információt megtagad, ebben a pillanatban még nem lehet tudni, hogy az összes letartóztatottakat, vagy csak egy részüket szállították-e el, valószínű azonban, hogy az összes éhségstrájkolókat elviszik egy olyan fogházba, amelynek fegyelmi szervezete lehetetlenné teszi az éhségstrájk további folytatását. Azok az éhségstrájkolók, akiket a Biharmegyei Közkórházba szállítottak, természetesen továbbra is orvosi felügyelet alatt maradnak. Tegnap különben érdeklődtünk a kórházban fekvő nyolc egyén állapota felől s olyan információt kaptunk, hogy már teljesen láztalanok és állapotuk kielégítő.

Új tárgyalások kezdődnek Bukarestben a román-magyar kereskedelmi viszony rendezésére

Budapestről jelentik: A függőben lévő magyar-román kereskedelmi viszony rendezésére a legközelebbi jövőben Bukarestben tárgyalások indulnak. A magyar kormány delegátusai ecélből néhány napon belül Bukarestbe utaznak. Gazdasági körökben tartja magát az a hír, hogy a most szönyegre kerülő kérdések fontosságára való tekintettel mindkét részről a tárgyalások gyors lebonyolítását óhajtják. A magyar delegációt állítólag Fabinyi kereskedelmi miniszter személyesen vezeti. Ezt a hírt hivatalosan még nem erősítették meg.

Bukarest. Saját tud. Tegnap este érkezett Bukarestbe Ferenczy magyar iparügyi minisztériumi államtitkár, hogy tárgyalásokat folytasson új román-magyar kereskedelmi egyezmény létesítésére, mert a régi december 31-én lejárt és csak március 31-ig van meghosszabbítva. Ferenczy ma tárgyalásokat folytat Titledval és Lugoseanuvál. A magyar delegáció a magyar kereskedelmi és iparkamarák három tagjával egészül ki.

A jeholi kínai hadsereg egyrésze átpártolt Mandzsuriához

Ellentétes hírek a japán és kínai hadisikerekről

Tokióból jelentik: Tokiói jelentés szerint a Jehol-tartományban megindult japán offenzíva kedvezően halad előre. Szerdán este megszállták Pai-Piau várost és tovább nyomulnak előre. A Jeholban állomásozó 4-ik kínai ezred parancsnoka Liu-Kai-Tang 15 ezer főnyi seregével átpártolt a mandzsuri hadsereghez, ami a kínai harcveronalat nagyon megyengítette.

Pekingből jelentik: A mandzsuri kormány ultimátumot intézett a pekingi és nankingi kormányhoz, amelyben követeli a kínai csapatok visszavonulását Jehol tartományból. A nankingi kormány külügyminisztere kijelentette, hogy az ultimátumot nem fogadja el, hanem azonnal visszaküldi a mandzsui kormánynak.

Kínai jelentés szerint a harc a kínai csapatokra nézve kedvező. Csang-Csu-Liang kínai tábornok csapataival behatolt Mandzsuriába, ahol hozzácsatlakoztak a mongol szabads csapatok is.

A Csao-Jan város körül vívott harcoknak úgy japán, mint kínai részről mintegy 3-300 halottja van. A Jehol-tartományban levő Naukin városkában

közel négyezer főnyi japán csapat heves bombázás után támadásba ment át. A kínaiak csellel éltek. Megvárták, hogy az ellenség mintegy 100 méternyire közelítse meg a hadállásokat s ekkor valószínűleg lekaszálták őket.

Hitler német birodalmi kancellár a katolikus centrupárt iránti barátságos magatartásra utasította összes hiveit

Berlinből jelentik: Hitler birodalmi kancellár kiáltványt intézett pártjához, amelyben megtiltja hiveinek, hogy a centrum- és bajor néppárt választó gyűléseit megzavarják. A kiáltvány leszögezi még, hogy a centrum gyűléseit eddig sem a nemzeti szocialisták, hanem agent-provokátorok zavarták meg, akik így akarták elmergesíteni a nemzeti szocialisták és a centrum közötti viszonyt.

— Választási propagandánkat és minden erőnket a marxizmus elleni harcra kell összpontosítani! — fejezi be a kiáltvány.

Bukaresti Bál 1933

(Bukarest). Régebben minden évben megrendezték a bukaresti diákok a maguk reprezentáns bálját. Heteken, sőt hónapokon keresztül végezte a bál bizottság az előkészítő munkát; diszes, nyolcórét hajtogatott meghívókat küldtek szét, amelyekre magyarruhás leányzóval táncoló jurátusi rajzolt a bukaresti diákokon házi művésze és amelyeken a bál védnökök és fővédnökök között Erdély és Bukarest egész magyar előkelősége felsorakozott.

Es maga a bál a legrangosabb és legkimagaslóbb eseménye volt mindig a bukaresti magyar társadalmi életnek. Mindenki megjelent, aki csak valamiképpen eleget tudott tenni a követelményeknek, amelyeket — külsőségekben, — a kimondott bál jelleg megkívánt. A felvonult hölgyek toalettjein hetekig beszéltek bukaresti társaságokban s azokat a szegényebb sorsu diákokat, akiknek ruhátára nem engedte meg a megjelenést, bőségesen kárpótolta a bál évről-évre ismétlődő erkölcsi és anyagi sikere. Mert erre a mulatságra a bál hullámzó sokadalma mellett elhozták, elküldték felül-fizelő és tiszteletjegymegváltó hozzájárulásait Erdély minden szögletéből, s a védnökök és fővédnökök adakozó gesztusai nemcsak a negyvenötvenezer leies bál kiadásokat fedezték bőségesen, hanem szépen juttattak a diákok segélyalapja javára is.

Erdély elszegényedése és egyéb bajok azonban arra kényszerítették a bukaresti diákokat, hogy szakítsanak ezzel a kedves farsangi tradícióval. A védnöki hozzájárulásra való kilátás halványodásával már tavaly sem merték vállalni a fiúk a bál rendezésének anyagi kockázatát és műsoros táncestély végződő diáknapot rendeztek, előggé mérsékelt erkölcsi és anyagi sikerrel. Az idén még szűkebbre méretezték farsangi erőfeszítésüket. Kis táncmulatságra egyszerűsítették a bált, amelyet már a meghívó is „a szokásos diák-bált helyettesítő zártkörű táncestély”-nek neveztek el.

De így is kedves, színes, sikerült estély volt.

Nem hiányoztak most sem az előkelőségek. A magyar követséget Bobrik követségi ügyvivő és Hertelendy követségi titkár képviselte. A Magyar Párt és a bukaresti református egyház is képviseltette magát. A sajtó is megjelent. A diákok pedig seregestül vágták szmokingba, sőt frakkba magukat, hogy ünnepejük fényét emeljék. És a terem tele volt bukaresti magyar családokkal, amelyek közül nem egyet a diákoknak néha ellankadó, de máskor dicséretesen erőrekapó társadalmi tevékenysége térített vissza a magyar életbe. Ott láttunk például egy szép magyarnevetű családot, amelynek egyik hölgytagjával, emlékszem, heves vitát folytattam három évvel ezelőtt egy mulatságon, tánc közben:

— Én román leány vagyok, — mondta.
— Dehogy, — feleltem. — Maga csak ro-

mán állampolgár, de a nemzetisége magyar. A neve is mutatja, az anyanyelve is...

Amire ő, nagyobb nyomaték okáért románul is megismételte:

— Eu sunt română.

...Ma már nem vitás a kérdés. A három csinos leány éppugy tudja már, hogy ők magyarok, mint édesapjuk, aki régi, jómódu bukaresti lakos. És minden magyar mulatságon hűségesen megjelennek. S a legjobban tangózó diákok, a diákokon híres 7-es számú szobájának irigyelt gavallérklakkje alkotja állandó gárdájukat.

Eljött a bálra az a nyulánk, kedves, szőke magyar leány is, akiről egy évvel ezelőtt irtam meg valahol, hogy azt akarván mondani: „Jaj, de kíváncsi vagyok”... fogyatékos magyar nyelvtudása miatt így kiáltott fel:

— Jaj, de kíváncsi vagyok!

Ma már tökéletesen tudja, mi a két szó között a különbség s kissé meg idegenszerűen csengő magyar beszédében egyre ritkábban csusznak ilyen végzetes elszólások. Mert minden magyar összefüggésben ott van. S jósvádájú magyar ifjak a tanítómesterei.

Egyszóval nagy missziót teljesítenek a fiúk, de még többen teljesíthetnének egy kis akarattal és buzgalommal. S azán vannak apró jelek, amelyekből következtetni lehet, hogy ők maguk is könnyen alkalmazkodnak a román levegőhöz, ahelyett, hogy legkisebb részecskéjében hamisítatlan magyar levegőt hoznának magukkal. Egy-egy cikornyás bók kedvéért rögtön románra fordítják a beszélgetést egy-egy bennszülött bukaresti leánnyal, ha az értetlenül áll szemben a pallérozott nyelv finomságaival. S magyar beszédüket is úgy megradják román szófordulatokkal, mint ahogy a hajdani közös-hadseregbeli zupás őrmester tüzdelt meg német vezényszó-kifejezésekkel háborús élményeinek elmesélését. Kicsinyesnek látszó, de alapjában nagyon komoly észrevételek, fennakadások ezek, mert minden szóban, amit lusta magyarra lefordítani az ember, ha a szokás folytán román tolu a szájára, minden kis felvett, idegen szokásban olyan hajszálcsovéket állítunk be, amelyek ellenállhatatlanul az áthasonulás nedve szivódik be a magyar lélekbe.

Ilyen semmisségnek látszik például, hogy a diákbálon ezzel a felkiáltással ujjazták a fiúk a hálaistennek még mindig szívesen táncolt csárdást:

— Bis! Bis! Bis!

Amíg egy jótorku fiúval bele nem harsogtattam a hangok zürzavarába:

— Hogyvolt!

S ezzel megszakadt a „Bis” hanghullámok folyása és erőteljes „Hogyvolt” áradattá szélesedett...

Még valamit.

A szomszéd asztalhoz közeledett egy diákgyerek:

— Jöjjön Irmus, bemutatom a fiuknak.

Az asztalnál nagy szemeket meresztettek a hölgyek és senki sem mozdult. Csak nagynehezen ocsudott fel a meglepetésből a társaság egy férfitagja.

— Nézze öcsém, — mondotta — csinálja fordítva talán. A fiukat hozza ide és mutassa be Irmusnak.

Én pedig eltűnődtem: Mi volt ez? Illem-tani problémával állok itt szemben, vagy társadalom-szemléletivel? Bármint van is, meg-gondolkoztató a dolog, mert a jelenet hőse nem egyedülálló. Ifjaink vagy az illemtanból kapnak fogyatékos oktatást, vagy világnézetük, társadalomszemléletük tulontul haladó. Mindkét esetben segíteni kell a dolgon még otthon, a középiskolában, mielőtt — mint mondani szokás: „kilépték volna az életbe...”

Mert úgy látom, az egyetemen nem sok idejük és alkalmuk van társadalmi műveltség elsajátítására. A bukaresti diákság egyik funkcionáriusa, akinél az est anyagi sikere iránt tudakozódtam, így panaszkodott:

Többet is összehozhattunk volna, az bizonyos. De még azt is nehezen tudtuk megvalósí-

tani, hogy az itt megjelent családoknak személyesen adjuk át a meghívót. Nincs időnk és nincs pénzünk rá. Bukarestben minden lépés időbe és pénzbe kerül. Nekünk pedig most a vizsgagondjaink mindennél előbbvalók... Egy időbe bevezették a rendszert, hogy a diákok magyar családokhoz járjanak ebédre. Jó gondolat volt — de ezekről az ebédokről is hamar kimaradtunk. Villanyos oda-vissza: 12 lei. Ennél már sokkal olcsóbban kijön a szegény diák, ha hideg felvágottat eszik az otthonban, barnakenyérrel. Ruhája sincs mindegyiknek, hogy családoknál megjelenhessen... Itt a mulatságon csak mutattunk valamit mi, akik elég jól kapunk pénzt hazulról is. De hányan és hányan maradtak otthon, akik még álmodni sem mernek arról, hogy egy ilyen fényes sokadalomban megjelenjenek... És akik kemény szalmazsákukon álmatlanul heverve busulják végig ezt a bál éjszakát! (j. b.)

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Kolozsvár:

Pénteken és szombaton: *Nincs színházi előadás.*
Vasárnap délelőtt 11 órakor: *Feketeszárú csercsnye.*

Hétfőn: *Nincs színházi előadás.*

Kedden este 9 órakor: *Bánk bán.* Ünnepi előadás. Új betanulással. Poór Lili, dr Janovics Jenő, Földényi László, Fekete Mihály, Tóth Elek, Bárdy Teréz, Kerekes Ilona fellépése.

Nagyvárad:

Vérítók. (Nagy dzsungel-film).

Temesvár:

Péntek: *Az ezerjő előkészülete miatt nincs előadás.*

Szombat este fél 9 órakor: *Ezerjő.*

Vasárnap délután egy negyed 4 órakor: *Ezerjő.*

Vasárnap délelőtt 11 órakor szenzációs operett-matiné: *Zsákbamaczka.*

Szatmár:

Péntek: *Toroczkói menyasszony.*

Szombat délután 3 órakor: *Kain.* Délután 6 órakor: *Sztambul rózsája.* Este: *Román előadás.*

Vasárnap délelőtt fél 12 órakor: *Jó házból való úrilány.* Délután 4 órakor: *Hollandi menyecske.* Este fél 9 órakor: *Nótás kapitány.*

Nagyenyed: (Jódy Károly társulata)

Péntek: *Mézesetek,* operette.

Szombat délután: *Weekend.* Este: *Csók a tükör előtt.*

Vasárnap délelőtt: *Mágnás Miska.* Vasárnap délután: *Amikor a kislányból nagylány lesz.* Este: *Emmy.*

Hétfő: *Rózsadomb,* operette.

Kedd: *Jó házból való úrilány.* Éjjel: *Kabaré*

Szerda: *Régi orfeum.*

Csütörtök: *Embert öltem.*

Péntek: *Egy asszony, aki tudja mit akar.*

Szombat: *Irja hadnagy.*

Vasárnap: *Zsákbamaczka.*

JÓDY KÁROLY SZINTÁRSULATA TORDÁN. Torda város tanácsa a tavaszi színiszezonra Jódy Károlynak adta ki a színházat. Jódy kitűnően szervezett társulatával — amely most Nagyenyeden működik igen szép sikerrel — április harmadikán kezd meg tordai szezonját.

A nagy magyar apologetika:

BANGHA: *Nagy kérdések útján.*

Füze 30, kötve — — — — — 70 lei

BANGHA: *Istenhit és Istenagadás.*

Füze 80, kötve — — — — — 120 lei

BANGHA: *Jézus istenségének bizonyítékai.* Füze 80, kötve — 120 lei

BANGHA: *A katolikus egyház isteni eredete.* Füze 80, kötve — 120 lei

Erdélyi Lapok könyvostálya.

LEGUJABB

KORDA-KÖNYVEK

Plus: Isten bennünk. Füze 90 lei
Kötve 120 lei

Kühár: Örökélet forrásai a hétszentségben. — — — Füze 110 lei
Kötve 145 lei

Elekes: Krisztust—Kenyeret. 145 lei

Biró S. J.: E jelben győzni fogsz. 15 lei

Müller Lajos S. J.: Szerecsenek egymást — — — — — 25 lei

Öreg piébános levelei I., II., III. rész. — — — — — 185 lei

Herwig: Farkasok között — 45 lei

Erdélyi Lapok könyvostálya
Gradea, Strada Regele Carol No. 5

HIREK

Központi szerkesztőség:
Oradea—Nagyvárad, Str. Regele Carol II. 5
Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **Perédi György**

Kolozsvári szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Cluj, Piața Unirii 13. — Telefon 802.

Budapesti képviselő: **dr. Verzár Gyula**
Budapest, IX., Erkel-u. 12. földsz.
Telefon: 88-0-81. Csekk száma: 22.353

Berzsenyi Dániel halála

1336
február
24

Mig Csokonai Vitéz Mihály a boldok és a szerelmi líra nagy költője volt, addig a vele egyidőben élő Berzsenyi Dániel a hazafiság hűrját, a klasszikus ódát zengette szivrázó, viharos erővel. Igaz, hogy Berzsenyinél is föl-fölhangzott egy-egy szerelmi sóhaj, egy-egy ábrándos panaszoktól sem mentes — de mind a merengő festői költeményekből, az érzelő szerelmi dalokból, (amelyek egyébként élénken emlékeztetnek a német *Slis és Matthisonra*), hiányzik az őszinte érzés, a természetes, közpöllen előadás. Amde a halvány szerelem mellett annál erősebben lobog Berzsenyi lelkében a hazaszeretet lángja és költeményeiben ezt tudja leghatalmasabban kifejezni. Hazafias érzése nem dicsekedés a múlt letűnt nagyságával, mint sok régi magyar költőnél, nem is ábrándos reménykedés egy szebb jövőt illetően, de sőt kétségbeesés a jelenkor romlottságán. Azonban e kétségbeesésben a legmélyebb szeretet, a legélesebb fájdalom és megdöbbentő rezignáció egyesülnek s valóban vateszi ihlet és prófétai erő szállja meg a költőt, amikor fásult kebelrel, az egyszersmind vérző szívvel jülsz a reménytelennek a „Magyarokhoz” című ódájának fenséges szózatát. Igaz, hogy lelkében a sötét hangulatot meg-megvilágítja néhány pillanatra a remény derüje, amikor a magyar nemzet hatalmasabb kifejezést ad a benne rejlő életnek, a szunnyadó nagy erőnek; de egy jobb jövő reménye állandóan nem tudott Berzsenyi szívébe férközni.

Orvosi hír. Dr. Fried József szemorvos-operatőr hazaérkezett és rendelését Oradea, Str. E. Pavel utca 14 szám alatt újból megkezdte.

Akik ólomból akartak százásokat csinálni. Kézdivásárhely. Saját tud. A háromszékmezei Almás községben pár héttel ezelőtt Zernestről elbocsátott lakatosok telepedtek le, akik a környék hiszékeny gazdái közül néhányat felbiztattak, hogy készítsenek nekik pénzverőgépet. A primitív gép jódrágán el is készült és ólomból próbanyomást is csináltak rajta, mikor a csendőrség rajtaütészerű házkutatással leleplezte a társaságot. A hamisítványból állítólag csak egyetlen darabot akartak forgalomba hozni, de az olyan silány volt, hogy már első pillanatra fel lehetett volna ismerni s ezért eldobták. A rossz gép előállítására egész kis vagyonba került s most még a törvényes büntetés valósággal tönkreteszi a szerencsétlen, hiszékeny embereket, akiknek eszükbe sem jutott volna a pénzcsinálás, ha a lakatosokkal össze nem hozták őket sorsuk.

ZÜRICHI ZÁRLAT. Párizs 20.24, London 17.45, Newyork 513, Bruxelles 72.05, Milánó 26.22 1/2, Madrid 42.57 1/2, Amsterdam 207.57 1/2, Berlin 122.77 1/2, Wien 72 1/2, Szófia 373, Prága 15.22, Varsó 57.60, Belgrád 700, Bukarest 303.

Egyházi műtárgyak

előnyös beszerzési helye

Feszületek, szenteltvíztartók, szentképek, érmek, igen erősítettű rózsafüzérek és más kegytárgyak a legolcsóbb gyári áron kaphatók.

ZSIDEK J. kegytárgy-gyárában
Különböző is szállít.
Maria-Radna. (Arad m.)

Olasz repülőgépek Magyarországnak?

Párizsból jelentik: Az Echo de Paris a saját korábbi híradásaival szemben újabban beismeri, hogy a francia kormány nem tervez kérdőrevonó eljárást Magyarországgal és Olaszországgal szemben bizonyos állítólagos repülőgépszállítások dolgában. A hirtenbergi ügyvel kapcsolatban a lap azt írja, hogy a Lon-

donban ezügyben létrejött egyezmény annak elismerését jelenti, hogy Ausztriának a békeszerződések értelmében joga van fegyverek továbbítására javítás végett.

A lap hozzáfűzi még, hogy Paul Boncournak nagyon kicsi igényei lehetnek, ha ilyen elintézésbe is belenyugszik.

Angliában éjjel-nappal gyártják a municiót a távolkeleti háború céljaira

Londonból jelentik: A Daily Telegraph értesülése szerint a Wickers fegyvergyárban napi teljes huszonnégy órán át lázas gyorsasággal folyik a munka a

távolkeleti harcok részére szállítandó munició előállítására. A gyárban különösen nagy mennyiségű gránátot készítenek.

Tűzvész idéztek elő az egerek. Berlinből jelentik: A sziléziai Heidbunge községben tegnap kigyulladt Ferdinand Schröder földműves nagy háza, amelyben két család lakott. A tűz rohamosan terjedt és pár perc alatt nemesak az épület állott lángokban, hanem az istálló is. A lakók nagyrésze máthaláiban feküdt és csak nagy ügyvel-bajjal menthették meg pusztá életüket. Az állatok egy része megmenekült a pusztulástól, de a felhalmozott gabona, az összes mezőgazdasági felszerelések és a két család minden butora bennégett a tűzben. Az ügyészség bizottságot küldött ki a tűz okának megvizsgálására. A bizottság rendkívül érdekes megállapítást tett. Kiderült, hogy a tűzvész kéménytűzből keletkezett, amelynek viszont az volt az oka, hogy a házban felszaporodott egerek kirágták a kályha és kémény között levő falrétet, aminek következtében a padláson elhelyezett szónaszikrárt kapott és meggyulladt.

Hetenként legalább egyszer tegyen fürdőjébe Velosa pezsgő fenyőtablettát.

Szítavá löttek egy néger. Louisiana állam Ringold városában a feldühödött tömeg megloccsolt egy huszonnégy éves néger, aki megölt egy amerikai polgárt és merényletet akart elkövetni annak felesége ellen. A merénylet a tömeg céltáblául egy fára akasztotta fel, majd a szó szoros értelmében szítavá lötték. A holttestet nem kevesebb, mint 68 revolvergolyó fúrta keresztül.

Akonverziós váltók óvatolása

körül uralkodó bizonytalanságot széleszlatja a hivatalos lap legutóbbi számában megjelent törvény. Eszerint f. év április 26 és május 26. között megóvatolandók mindazon váltók, amelyek bármilyen minőségben a szanálási törvény kedvezményei alá eső aláíró szerepel s amelyek 1932 okt. 26-án valamelyik pénzintézet birtokában vannak, 1. ha ezen váltók 1932. április 19-e előtt lettek kibocsátva, 2. vagy ha kibocsátási dátumuk ennél későbbi, de más régi váltók prolongására adattak, 3. vagy ha valamely más, szintén korábbi jogügylet alapján kerültek az intézet birtokába (pl. folyószámlafedezet), 4. és ha ezeknek megállapodás szerinti, vagy törvény által meghosszabbított lejárat 1931 dec. 18 és 1933 április 26 közé esik.

Ezen váltók 1933 április 26-ig kieserendők 1933 okt. 26-án lejárt, ugyanazon aláírókkal ellátott váltókkal, különben megóvatolandók. Ha az intézet már korábban felvette az óvást, ez úgy tekintetik, mintha 1933 április 26-án vétetett volna fel, szintúgy a folyamatban levő vagy felelősség alatt álló, ilyen váltókra alapuló pereket úgy kell tekinteni, mintha 1933 április 26-án adattak volna be.

Ebből következik, hogy a már felvett óvásokat megismételni nem kell, a perek pedig függőben tartandók. Aki azonban idejében ad hosszabbítási váltót, megmenekül úgy az óvástól, mint a perkoltségektől.

Elfogták a fegyencek betörő-bandáját. Csikszereda. Saját tud. A gyergyószárhegyi csendőrség elfogta Barabás Gergely marosremetei ácsmestert, aki a nagyenyedi fegyházból, ahol rablógyilkosságért 13 évi börtönbüntetését töltötte, a múlt év decemberében megszökött. Azóta három vármegyén át lopott, rabolt és veszélyeztette a közbiztonságot. Bűnlajstroma összeállítása után Barabást már az ügyészségre akarták szállítani, amikor éjjel Mihálydeák Márton gyergyószárhegyi gazdálkodót, aki gyilkosságért hét évi fegyházbüntetést töltött Nagyenyeden, együtt Barabással, a csendőrség tettenérte, amint élelmicikkeket akart becsémpészni a csendőrségi fogdába. A csendőrség letartóztatta Mihálydeákot is és a vallatás alatt kiderült, hogy még a fegyházban megállapodtak arra nézve, hogy kiszabadulásuk után rablóbandát alakítsanak Mihálydeák édesapjával, Mihálydeák Pál Lajossal együtt, aki szintén ötévi fegyházat töltött már Nagyenyeden.

Kommunista letartóztatások Csik és Udvarhely megyében. Székelyudvarhely. Saját tud. A székelyudvarhelyi rendőrség több kommunis tagyánus egyénnél házkutatást tartott és egyeseket le is tartóztatott a vizsgálát megejtéséig. Így razzia alkalmával Dobos Ferenc udvarhelyi cipésznél megtaláltak egy *Gönczi Albert* nevű sinaiai mészáros, akit azonban, mivel semmi terhelő adatot nem találtak ellene, szabadlábra helyeztek. Dobosnál találtak több kommunista eszmet propagáló könyvet és iratokat. Dobos a rendőrség letartóztatta és elkobozta az iratokat, valamint a több példányban ott talált „Falvak népe” c. baloldali ujságot is. A megyében szintén történtek letartóztatások. Lővéze, Zsombor községekben, ahonnan három gyanúsítottat kísérték be az udvarhelyi csendőrszárnyparancsnoksághoz. A csikszentgyörgyi csendőrség több házkutatást tartott a községben a kommunis tagyánus egyéneknek. Egyedül *Bákai Domokos* nál, a „Falvak népe” hetilap munkatársánál találtak kompromittáló iratokat, amelyekből Bákaival együtt átadtak a csendőrszárnynak. A razzizást folytatják.

Sikkasztásért elítélt ügyvéd. Szatmár. Saját tud. A törvényszék ma, csütörtökön dr. Suta János ügyvédet 30 ezer lei sikkasztása miatt, mert 1927-ben, mint egy pénzintézet ügyésze, három gazdától 10—10 ezer leit vett fel, hogy azt a bankba befizeti, de ennek nem tett eleget, 20 napi fogházra ítélte. Pénteken még öt ügyét tárgyalják.

A szociális nyomor és az apostoli lelkület megrázó két könyve!

LHANDE:

Krisztus Párizs vadonában 145.- L

ELEKES:

Krisztust!... Kenyeret!... 155.- L

ERDELYI LAPOK KÖNYVOSZTALYA

Halálozás. Fuhrmann Miklós, volt kolozsvári papkereskedő f. hó 21-én, életének 63-ik évében, hosszas szenvedés után csendesen elhunyt. 23-án, csütörtökön d. u. 4 órakor temették nagy részvét mellett.

Pályázat a székelyföldi adatok gyűjtéséhez. A „Székelység” című, Székelyudvarhelyen megjelenő kitűnő hetilap a következő pályázatokat tűzte ki: 1. Adatok a székelyföldi tízesek megismeréséhez. Pályadíj 1000 lei. 2. A székelyház alaprajza az udvarral együtt. Kisebbitett mértékkel megadott skicckre van szükség. Nem a rajz művészi kivitele a fontos, hanem az arányok és elnevezések pontos megadása. Pályadíj 2000 lei. A pályadíjakon kívül több jutalom kerülhet kiosztásra. A pályázat határideje május 1. Beküldendő *Bónyai János szerkesztő* címére Székelyudvarhelyen.

Milyen kézipoggyászt szabad bevinni a CFR személykocsiba? Bukarestből jelentik: Március elsejétől kezdődőleg, amikor az új személytarifák is életbelépnek, a kézi poggyászokra vonatkozóan a CFR a következő rendtartást lépteti életbe: Az utasok csak annyi kifogástalanul csomagolt kézipoggyászt vihetnek magukkal a személykocsikba, amennyi ülőhelyeik fölött a csomagtartón vagy az ülés alatt elhelyezhetők. Ezek a poggyászok csak olyan árukat, illetve tárgyakat tartalmazhatnak, amelyek a CFR szállításából kizárva nincsenek. Nagyobb csomagok a poggyászkocsiban helyeztetnek el s az utas köteles a rendes tarifát s azonfelül büntető póttaxát is fizetni. A személykocsikban elhelyezett poggyászt a CFR nem szavatol. A poggyászkocsiban utólag elhelyezett csomagokról az utas sorszámozott jegyzéket kap, amely kiváltáskor az érkező állomáson felmutatandó. A poggyászkocsit a személyvonat ablakán át be-, vagy kiadni szigorúan tilos. A vonatkísérő személyzet köteles azt megakadályozni s ha valamely utas e tilalom ellen vét, az okozott kárt a szolgálattevő közegek azonnal megtérítenni s a kihágási eljárást is megindítani tartoznak. Az ülőhelyek között és a folyosókon poggyászarabokat elhelyezni szigorú büntetés terhe alatt tilos.

Meg akart halni, mert félt a katonaságtól. Kézdivásárhely. Saját tud. Forgács Géza 22 éves suszterlegénynek most márciusban be kell vonulnia katonai szolgálatra. A különben csendes, törekvő fiúnak a behívó kézbesítése annyira felzaklatta idegeit, hogy iszákoskodni kezdett és részeg állapotban mindkét karján felvágta az ereket. Az öngyilkossági kísérletet a munkaadója észrevette és gyorsan orvost hivatott, aki kötéssel látta el a vérben fetrengő fiatalembert. Az orvosnak a makacs öngyilkosjelölttel valósgos harcot kellett folytatnia, mert a kötések többször letéptek magáról és végül is rendőri felügyelet mellett lehetett kórházba szállítani.

Allatkiállítás a Bánságban. Temesvár. Saját tud. A torontáli Grabácon tenyészállat-kiállítást rendeztek. A temesvári mezőgazdasági kamara különösen a rékási járás községeinek megígérte, hogy amennyiben a kamara által kijelölt tenyészbikákból vásárolnak, úgy a vételár felét a kamara fizeti. Érdekes, hogy a rékásiak mindazonáltal nem vásároltak, hanem a következő vásáron akarják szükségletüket beszerezni. Tenyészbikák ára 9000 és 11000 lei között mozgott; legnagyobb ár volt 13000 lei. Kiállítottak 165 bikát, 21 tehenet, 33 üszőt, 44 csődört, 49 tenyészkancát. A kiállítást *Reiter Imre* dr szenátor nyitotta meg.

A has teltsége, májtájéki fájdalmak, emésztési nehézségek, gyomorbélhurut és sárgaság a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által megszüntethetők és az agy, szem, tüdő vagy szív felé irányuló vértőlulások ellensúlyozhatók. Gyomor- és bélspecialisták igazolják, hogy a **Ferenc József** vízzel, különösen az ülő életmód következtében jelentkező bajoknál, nagyon kedvező eredményeket érnek el. A **Ferenc József** keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Kikéri Magyarországtól a megszőkött gyoroki bankigazgatót. Arad. Saját tud. Néhány évvel ezelőtt váratlanul csődöt jelentett az aradi Hegyalja egyik legtekintélyesebb bankja és többmillió lejtel károsította meg a betéteseit. A bank bukása után megindult a bűnvádi eljárás, azonban nem lehetett lefolytatni, mivel a bank vezérigazgatója, **Székely Árpád** eltűnt Győrökről és ismeretlen helyre távozott. *Seracu* vizsgálóbíró most jelentést kapott, hogy a megszőkött bankigazgató állandóan Budapesten tartózkodik. A bejelentő egyben tudatta azt is, hogy a betétesek érdekében tette meg a bejelentését és kérte a vizsgálóbíró, hogy az ügyben vezesse be a szokásos eljárást. A vizsgálóbíró kérte a törvényszéket, hogy indítsa meg a szokásos kiadatási eljárást. Ebben az ügyben a törvényszék oly értelemben döntött, hogy kikéri Magyarországtól a megszőkött bankigazgatót, akit Aradra való hozatala után kihallgatnak a család bukás ügyében.

Gyermek és felnőtt szereti a Koprol csokoládé hashajtót.

Leszerelik a gyárak szirénáit. Temesvár. Saját tud. A rendőrség betiltotta az összes gyári szirénákat. Átirat ment a gyárak vezetőségéhez, intézkedjenek, hogy a szirénákat ne szóltassák meg. A rendőrség azonban azt is elrendelte, hogy a szirénákat egyáltalán szereljék le. Ez meg is történt. Reggel, délben este már nem hallani a bugásukat. A rendőrség a csendre hivatkozik — most aztán van csend...

A pénzkézbesítő ellopta a pénzeslevelet. Zilah. Saját tud. Balajthy Lajos, jelenleg zilahi lakos, aki minden év harmad részét Németországban tölti, mint állatszeli-dítő, pénzes levélben 500 német márkát kapott egy németországi bank utján. A pénzeslevél annak rendje és módja szerint meg is érkezett a zilahi postára, amely azt Fazecas Petru levélkézbesítővel küldte ki kézbesítés végett. Fazecas azonban hazavitte, ráhamisította Balajthy nevére s a pénzt ellopta. Balajthy reklamálta a levelet a zilahi főpostán, valamint a németországi banknál és mint volt detektív maga is nyomozni kezdett. Egy este Balajthyt megszólitotta Keresztesi Mihály bérkocsis, aki tudta, hogy Németországból jött és kérte, hogy vegyen tőle 100 német márkát. Balajthy természetesen a rendőrséghez fordult s így kiderült a lopás. Fazecas letartóztatták. Tettét beismerte s hogy ő adta a kocsisnak a száz márkát értékesítés végett. A házkutatásnál 100 márkát találtak még Keresztesinél, a többi már eladta. Balajthy kára 21.500 lei. Megemlítendő, hogy három év előtt egy Jibon feladott 176.000 leies pénzeslevél tűnt el, ugyancsak a Fazecas kezén és akinek 1000 leies részletekben ma is vonják fizetéséből az elvesztett összeget. A kocsist és kézbesítőt most vallatja a rendőrség.

A kiadóhivatal üzenetei:

Dr Szaitz Mihály orvos, Tasnád. Olaszországi utunkhoz külön egyéni útlevél szükséges, a vizumok a részvételi díjban bennfoglaltatnak. Az útirány: Nagyvárad, Budapest, Firenze, Róma, Velenec, Budapest, Nagyvárad. Méltóztassék figyelemmel kísérni ezzel kapcsolatos kommiunkéinket.

Hivatalnoknő. Társasutazásunkon magános nők is bátran résztvehetnek, sőt már jelentkeztek is. Az utazáshoz szükséges egyedüli irat az érvényes útlevél. A 4800 lejen kívül, amelyben minden költség bennfoglaltatik, természetesen mindenki vihet magával bizonyos összeget, amelynek nagyságát később közölni fogjuk, miután az erre vonatkozó rendeletek állandóan változhatnak. Eddigi értesülésünk szerint idegen valutát 5000 lei értékben és román valutát 2000 lei összegben lehet kivinni.

Dr Fejér Gerő, Gyulafehérvár. A római zarándok úton lesz ugyan másodosztályú kocsis is; a díjkülönbözet oda és vissza 1500 lei, de tekintve, hogy az abszolút tiszta III. oszt. kocsikban utazunk és mindenki annak a társaságában, akivel akar, valamint, hogy bőségesen gondoskodunk helyről, ami az ilyen hosszú utazásnál föltétlen szükséges: a kényelem szempontjából aggodalomra nem lehet ok. A részvételhez egyéni útlevél szükséges, amely legkésőbb április 15-ig kiadóhivatalunkhoz beküldendő. Visszajövet el lehet maradni Budapesten, akkor azonban a jegy a határig, vagy Nagyváradig külön megváltandó. Erre az időre esik éppen a Nemzetközi Vásár, amely 50 százalékos vasúti kedvezményt nyújt.

Több érdeklődőnek. A Banca Nationalától nyert értesülésünk szerint 5000 lei értékben idegen valutát és 2000 lei értékben román valutát, összesen tehát 7000 lei értékben lehet olaszországi társasutazásunkon minden külön engedély nélkül kivinni. Kivétel csak a pengő, osztrák schilling és cseh korona, amelyekből mindössze csak 2000 lei értékben lehet kivinni.

APRÓHIRDETÉSEK

Lakás

Kiadó egy 3 szobás utcai, parkettes, modern lakás, előszoba, fürdőszoba, mellékhelyiségekkel május 1-re. Korház u. (Str. Pasteur) No. 45.

Egy ház, gazdasági épületekkel, nagy kerttel, gazdaságra is kiválóan alkalmas, eladó Oradea, Str. Eroul Necunoscut—Temető-u) 15.

Keresek 4 szobás lakást lehetőleg maganházban és Olasziban. Cim gyógyszer-tár, Szent János-u.

Háztelek utcai fronttal, Szan-szío-utcan eladó. — Cim a kiadóban

Alkalmazás

Keresek azonnali belépésre elsőrangú munkacéret, kirakatrendező, román, német, magyar nyelvtudással Fénykepes ajánlatokat kérek. Anyai drogéria. — Cégutajdonos: Leitersdorfer Sándor Cluj-Ko osovár

Gráci (stajerszág) német nevelő, aki magyarul is tökéletesen beszél, nevelői állást keres. — Ajánlatok: Kiss Albert penzionar, Cluj (Kolozsvár) Ceia Moşior No 65. c mre küldendők.

Egy 12-ös jőkarban lévő gyorsajtó kedvező feltételek mellett eladó. Cim Kalmar Nándor, Arad Str. Em nescu (Deák Ferenc) No. 40

Kávéházakban, vendéglőkben mindenütt kérje az „Erdélyi Lapok”-at.

Adás-vétel

Stingl keres. tnuros zongora sürgősen, olcsón eladó

Eladó Kommandánsréti legszebb helyén, szép új ház, amely áll két szobával, előszoba, fürdőszoba, konyha, speiz, pincéből, olcsón eladó. Ioan Raftu No. 19

Nyomdai munkához alkalmas puha-ólmot állandóan vesz a Szt. László-nyomda rt. Oradea, strada Regele Carol No. 5. (volt Szilágyi Dezső-u).

ELADÓ jutányos áron egy specia-electromotor, 220 V. 1/2 lóerős, egyenáramhoz. Cim a kiadóban.

Különléle

Természetes aszta, régi paiackerit borok eladása, 30 literől feljebb, Merza Sandor termelőnél, Strada Pasteur (Korház-utca 75 Furmint és Sasza, 3 éves : 20 lei, ugyanígyen fajok 4 évesből 15 évesig: 24 leitől feljebb, edes aszu csemere-bor 20 lei

Elveszett vasnap a karítás estéjén egy barna női sapka. Kérjük a becsületes megtalálót, hogy azt kiadóhivatalunkba elhozni sziveskedjék.

Oktatás.

Láposy-zeneiskola Bethlen-u. 20 Zongora, hegedű és zeneelméleti tanszakkal.

MEGJELENT!

Sándor Imre: Katolikus ifjúsági imakönyvének II. kiadása

Hittanár urak figyeimébe!

Középiskolások számára egyedüli imakönyv egész Erdély területén 440 oldal, szép egész vászonkötésben, arany nyomással.

Csak 60 Lei

Egyedüli megrendelési hely: ERDÉLYI LAPOK ORADEA

SPORT

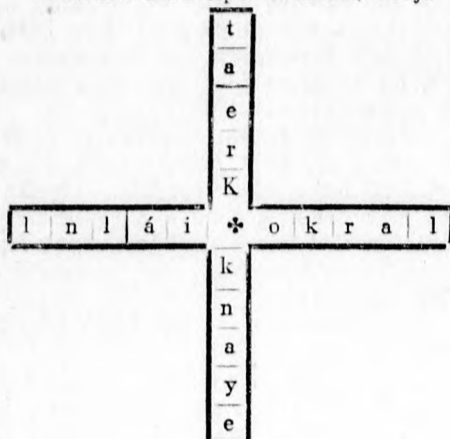
zsikém, hogy „győzöm” elolvasni a hosszú levelet, sőt az ilyen szép gyöngybetűkkel írt levélkét akkor is szívesen olvasom, ha még egyszer ilyen hosszú. Örülök, hogy szereted a gyermekrovatot és hogy az üzeneteim, ha nem is neked szólnak, akkor is megtalálják szívecskéhez az útát. A rejtvényednek örülök, mert ügyesek, ötletesek. Próbálkozz másféllel is, biztosan fog sikerülni! Apuskádnak igaza van, amikor azzal biztat, hogy a jó Isten nem hagyja el a benne bízót. Meglátod Bözsikém érnék mi még gondtalanabb és boldogabb idők is. Irj máskor is, mielőbb!

A többi levélkére a jövő héten válaszolok.

REJTVÉNYEK

I. SZÉLMALOM REJTVÉNY

Beküldte: Báró Apor Erzsébet, Torja

II. KÉRDÉSEK

Beküldte: Fodor Lacika, Nagyvárad

1. Ki írta a János vitézt?
2. Ki mondta: „Nincs a teremtésben vesztes, csak én és nincsen árva, csak az én gyermekem!”
3. Mikor van Szent István napja.
4. Melyik két magyar pilóta repülte át az Óceánt?

A 52. számban közölt rejtőnyek helyes megfejtése:

I. Vigyázz, ha jön a vonat!!

II. Híres város az Alföldön Kecskemét. Írta: Petőfi Sándor.

Megfejtették: Kovács Imre Micske, Gubody Cuci Csíkszereda, Merli Mária, Wiczor Mária, Horn István Mezőpetri, Krasznai Valika Csanádos, Licker Erzi Déva, Szöcs Böske Nagyvárad, Tyira Bözsike Nagybanya, Héjja Gyula Gelence, Ábrahám Ágoston Tusnád, Sróth Ödike, Sróth Rózsika Szatmár, Pallós Rózsika és Nusi Arad, Glósz Bandi Székelyudvarhely, Nagy Dózi Brassó, Dragos Etelka Nagyvárad, Józsa Ibolyka és Őesi Székelyszentkirály, Erőss István Csíkszereda, Péterffy Irmuska és Lenke Mádéfalva, Cseh Lenke és Irmuska Gelence, Boer Imre, Pista, Iluska és Petyi Nagyvárad, Stocz Nellike Mezőpetri, Krisztinicz Joli és Nusi Temesvár, Tóth Sándor Nagyvárad, Ferenczy Manyika Gyergyószentmiklós, Czumbel Karcsi és Tibi Szaniszló, Cibula Mihály Nagyvárad, Grünwald Ilona és Béla Nagyg, Bogsch Irénke, Szép Margitka, Bartos Csilluka Nagyvárad, Puskás Aurél Mádéfalva, Bihari Patyóka Mezőtelegd, Sultesz Jolánka Nagykároly, Zsadányi Mancsi, Kálnoki Baba, Nagy Margit, Mikló Irénke Simonyi.

A sorsoláson Boer Imre, Pista, Iluska és Petyi (Nagyvárad), nyerték meg a könyvet, a kiadóhivataltban átvehetik.

Szerezd egy új előfizetést az ERDÉLYI LAPOK számára! Minden előfizetőnknek, aki új előfizetést szerez, igen szép könyvet küldünk ajándékba.

Vidéki főmegbízottaink: Arad: A „Vasárnap” kiadóhivatala, Str. Bratianu és Kállai Nándor P. M. Viteazul 4. — Brassó: Paulusz Ferenc Közép-ucca 59. — Bukarest: Jávör Béla, Str. Matei Basarab 10. — Csíkszereda: Albert István. — Gyergyószentmiklós: Ferenczy Árpád. — Kézdivásárhely: Földi István, Piata Reg. Maria 24. — Kolozsvár: Dr. Sulyok István, Főter 13. emelet. — Marosvásárhely: Elekcs Pálné, Főter 60. szám. — Nagykároly: Sultesz József, Str. Gen. Mosoiu 21. — Szatmár: Rencz Antal, Karitászkönyvkereskedés. — Temesvár: Misszió kegytárgyüzlet, Püspöki-palota, Str. Lonovics 1. — Zsilvölgyi képviselő: Molnár Sándor, Petroseni. — Magyarország: Dr. Verzár Gyula, Budapest, IX., Erkel-utca 12. Telefon: 88-0-81. — Minden, a lapunkkal kapcsolatos ügyben, tessék nevezettekhez, vagy a többi városokban levő bizományosainkhoz fordulni.

Kiadja az Erdélyi Lapok Lapkiadó Rt.

Románia birkozóbajnokságai

Az 1933-ik évi Románia országos birkozó bajnokságait Lugoson bonyolították le a Vulturii rendezésében. Az egész országból kb. 60 versenyző gyűlt össze. Lévy és Denderle II. (Nagyvárad), a két tavalyi bajnok nem indulhatott a versenyen. Részletes eredmények a következők:

Légsúly: 1. Abrudán (Törekvés, Szatmár), 2. Toma (UDR.), 3. Györkös (KMSC.)

Pehelsúly: 1. Tözsér (Törekvés, Nagyvárad), 2. Virág (Vulturii, Lugos), 3. Konecsnik (UDR.)

Könnysúly: 1. Borlovan (Vulturii, Lugos), 2. Dragomir (Vulturii, Lugos), 3. Firenda (Vulturii, Lugos.)

Közép A-súly: 1. Ungár (Vulturii, Lugos), 2. Lázár (Vulturii, Lugos), 3. Simician (Vulturii, Lugos.)

Közép B-súly: 1. Ghimessy (Vulturii, Lugos), 2. Finkelstein (Vulturii, Lugos), 3. Orosz (Törekvés, Szatmár.)

Kis nehézsúly: 1. Kokos (TAC), 2. Balog (Vulturii, Lugos), 3. Mészáros (RMTE.)

Nehézsúly: 1. Kondorossy (Vulturii, Arad), 2. Stiegelbauer (RMTE), 3. Krausz (Vulturii, Arad).

A berlini „Tempo” feltűnő cikke Magyarországi olimpiai bajnokairól

A német sajtó egyik jól értesült napilapja, a Tempo, feltűnő cikket írt a magyar olimpiai bajnokokról. Cikkében elmondja, hogy amikor az olimpiai bajnokok visszaértek Budapestre, nagy ünnepekkel fogadták őket és állami hivatalokat ígértek nekik. Ezt az ígéretet nem lehetett valóra váltani — írja a lap — és így történt meg, hogy Pelle István, aki hivatalosan is a világ legjobb tornásza, szereplésével sűrűlt a professzionizmus határát. (Tévedés! Pelle kapott állami hivatalt. A tornaszövetséggel sem a professzionizmus miatt volt konfliktusa.) Pelle, írja tovább a Tempo, töröltette magát a versenyzők sorából. Mivel azonban a német tornaszövetség nem tagja a világszövetségnek, Pelle német versenyeken szerepelhet.

A Tempo szerint Enekes profi akar lenni. Bárny olimpiai sikertelensége miatt abbahagyta az úszást. Pillerről megemlítik, hogy egyéni versenyeken nem indul többé. Pétschauer vívómester akar lenni, hogy meg tudjon élni. Így forgásolódna szét a magyar sport értékei.

Lengyel világbajnok atléták a magyar testnevelési főiskolán. Misángyi Ottónak, a magyar testnevelési főiskola atlétikai tanárának ügybuzgósága folytán a lengyel atlétikai szövetség Budapestre küldte négy legjobb atlétáját, hogy a Magyar Testnevelési Főiskolán atlétikát tanuljanak. A lengyel atléták kedden éjjel érkeztek Budapestre. Az expedíció a következő világbajnok atlétákból áll: Kosucsinszky, a los-angelesi olimpia 10.000 méteres futásának olimpiai bajnoka, Wajszowna kisasszony, a női diszkoszdobás világrekordere, Cájzik dekaltonista és a felesége. A lengyel világbajnok atléták tapasztalatból tudják, hogy a Magyar Testnevelési Főiskola jobb a berlininél s ezért küldték legkiválóbb atlétáikat Budapestre, akiknek majd az lesz a feladatuk, hogy Lengyelországban az ifjúságot képezzék.

Középdöntők Prágában

Prágából jelentik: A jégkorci Európa és világbajnoki mérkőzések középdöntőjét folytatták szerdán délután a következő eredménnyel:

Németország—Magyarország 4:0 (2:0, 0:0, 2:0). A mérkőzést a technikásabb német csapat nyerte meg. Egész idő alatt erős hőfűvésben játszottak. A keddi osztrák mérkőzéstől fáradt magyar csapat nem tudott nagyobb elmentállást kifejteni és már az első harmadban 2 gólt ütnek a németek, ami azután el is döntötte a mérkőzés sorsát. A második harmad döntetlen, de a harmadikban végérvényesen német fölény alakul ki, amit az elért 2 gól is bizonyít.

U. S. A. (Massachusetts Rangers)—Lengyelország 4:0 (3:0, 0:0, 1:0). Zsúfolt tribünök előtt játszották le a mérkőzést, amelyet az amerikai csapat fölényesen nyert meg 4:0 arányban.

Csehszlovákia—Svájc 1:0 (0:0, 1:0, 0:0). Mindvégig erős iramú és izgalmas mérkőzés. A cseh csapat csak szerencsével nyerte meg a mérkőzést a nagyszerű játékot mutató svájci együttesel szemben.

Kanada—Ausztria 4:0 (0:0, 2:0, 2:0). Kanada, amelyet a Toronto Nationals csapata képvisel, biztosan győz Ausztriával szemben. Kanada és az USA csapata eddig még minden mérkőzését nagy gólaránnyal és kapott gól nélkül nyerte meg.

Legújabb hírek szerint a világbajnoki mérkőzések befejezése után hétfőre egy Európa válogatottnak Kanada mérkőzést terveznek Prágában. Az európai csapatot a mutatott formák alapján, csak a világbajnokság után állítják össze.

Reymond legyőzte Sigmund Ruudot.

A FIS versenyen győztes Reymond a villarsi óriás sáncon, — amely 100 méteres ugrásra is alkalmas — találkozott a norvég Sigmund Ruuddal és azt meglehetősen fölénytelleg legyőzte. Reymond 72, 72, 75 méteres ugrásaival 310 pontot, Ruud 65, 70, 74 méterrel 324,8 pontot ért el. A verseny után Ruud 84 méteres új sánc és világrekordot állított fel. Ugy látszik, csak a versenyzés nem akar sikerülni a Ruud fivéreknek.

Pék deszkák,

termény- és malátakeverő lapátok, kapa, ásó és csákányok kaphatók:

Jankovits Józsefnél

Negresti, (Avasselsőfalu) jud. Satumare.

HOTEL CENTRAL

mindazok számára, akik hosszabb ideig óhajtanak Kolozsvárt tartózkodni, penzió árakat állapított meg:

3-szori étkezés, kiszolgálás, szoba

egy személy számára Lei 220.—
két „ „ „ 370.—

Hideg-meleg víz.

Központi fűtés.